

ПИСЬМОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ В ГОСПОДАРЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРОБЛЕМНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

WRITTEN PROCEEDINGS IN THE COMMERCIAL PROCEDURE: PROBLEMS AND WAYS OF IMPROVEMENT

Керноз Н.С., старший викладач кафедри публічного та приватного права
Національний університет «Чернігівська політехніка»

Кот В.В., студент III курсу юридичного факультету
Національний університет «Чернігівська політехніка»

Стеченко К.Л., студентка I курсу магістратури юридичного факультету
Національний університет «Чернігівська політехніка»

Стаття присвячена аналізу правових норм щодо законодавчої регламентації письмового провадження як вагової складової електронного правосуддя за законодавством України. Автори акцентують увагу на тому, що у зв'язку з повномасштабним збройним нападом Російської Федерації на Україну 24 лютого 2022 року в нашій державі втрачена можливість своєчасного здійснення правосуддя через масовані ракетні атаки, постійні довготривалі повітряні тривоги, періодичні чи аварійні вимкнення світла, відсутність учасників справи в судових засіданнях тощо. Тому виникла необхідність запровадження додаткових правових інструментів здійснення правосуддя в умовах воєнного стану (дистанційної роботи судів), оскільки відключення електроенергії унеможливають дотримання вимог процесуальних кодексів.

Особливої актуальності за таких обставин набуло письмове провадження як спрощена процедура судового розгляду, оскільки суд може вирішити справу за наявними в справі матеріалами без виклику сторін, що зберігає життя та здоров'я учасників справи й сприяє її швидкому вирішенню.

Новелою господарського судочинства з 15.12.2017 року стало введення термінологічного обороту «у порядку письмового провадження», яке було запроваджено ще з 01.09.2005 року, але виключно для адміністративного судочинства. Авторами проведено комплексний аналіз правового врегулювання норм щодо письмового провадження за Кодексом адміністративного судочинства України з огляду на його розвиток й фундаментальні зміни у період між 2005–2017 р.р., виокремлені специфічні ознаки, які відмежовують його від «класичної» процедури судового розгляду. Також автори своїм дослідженням доводять, що якість правового врегулювання щодо порядку здійснення письмового провадження в Кодексі адміністративного судочинства та Господарському процесуальному кодексі України суттєво різниться, що є законодавчою прогалиною, браком юридичної техніки, які не відповідають принципу правової визначеності як першочергової складової верховенства права.

У статті авторами зроблено висновок про те, що розбіжність законодавчого врегулювання можливості розгляду справ й вирішення однотипних питань у порядку письмового провадження у господарському та адміністративному судочинстві має бути усунена. Тому автори пропонують внести зміни до Господарського процесуального кодексу України, зокрема: більш детально виписати норми, що стосуються письмового провадження уніфіковано з положеннями Кодексу адміністративного судочинства України, щоб унеможливити законодавчу розбіжність врегулювання однакових процедурних моментів його реалізації, що сприятиме їх однозначному розумінню й правозастосуванню. За результатами дослідження авторами внесено пропозиції для вдосконалення досліджуваних процесуальних кодексів України.

Ключові слова: письмове провадження, адміністративне судочинство, господарське судочинство, воєнний стан, правосуддя.

The article is devoted to the analysis of legal norms regarding the legislative regulation of written proceedings as an important component of e-justice under the legislation of Ukraine. The authors emphasize that in connection with the full-scale armed attack of the Russian Federation on Ukraine on February 24, 2022, our country lost the opportunity to administer justice in a timely manner due to massive missile attacks, constant long-term air alerts, seriate or emergency power outages, absence of participants in court hearings, etc. Therefore, it became necessary to introduce additional legal instruments for the administration of justice under martial law (remote work of courts), since power outages make it impossible to comply with the requirements of the procedural codes.

Under such circumstances, written proceedings as a simplified procedure of judicial review have become especially relevant, since the court can decide the case on the basis of the materials available in the case without summoning the parties, which saves the life and health of the parties to the case and contributes to its prompt resolution.

The novel of economic proceedings from 12.15.2017 was the introduction of terminological turnover "in the order of written proceedings", which was introduced since 09.01.2005 exclusively in administrative proceedings. The authors conducted a comprehensive analysis of the legal regulation of the norms regarding written proceedings under the Code of Administrative Proceedings of Ukraine, taking into account its development and fundamental changes in the period between 2005–2017, specific features were singled out that distinguish it from the "classical" judicial procedure. Also, the authors prove through their research that the quality of legal regulation regarding the procedure for conducting written proceedings in the Code of Administrative Proceedings and the Commercial and Procedural Code of Ukraine differs significantly, which is a legislative gap, a lack of legal technique, which does not correspond to the principle of legal certainty as a primary component of the rule of law.

In the article, the authors concluded: the discrepancy in the legislative regulation of the possibility of considering cases and solving the same type of issues in the order of written proceedings in commercial and administrative proceedings should be eliminated. Therefore, the authors propose to make changes to the Commercial and Procedural Code of Ukraine: unified with the provisions of the Code of Administrative Proceedings of Ukraine, write out in more detail the norms related to written proceedings, in order to make it impossible for legislative differences in the regulation of the same procedural points of its implementation, which will contribute to their unequivocal understanding and enforcement. Based on the results of the study, the authors made suggestions for improving the studied procedural codes of Ukraine.

Key words: written proceedings, administrative proceedings, commercial process, martial law, justice.

Постановка проблеми та її актуальність. В умовах повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України з 24 лютого 2022 року особливої актуальності набуло питання реалізації судочинства в Україні.

Широкомасштабні воєнні дії змусили багатьох суддів (особливо у прикордонних районах) рятувати власне життя та життя своїх близьких, що вплинуло на процедуру здійснення правосуддя в країні. Тому, для забезпечення

належного виконання судовою владою своїх функцій, суди, які знаходилися в зонах активних бойових дій були перенесені до більш безпечних районів, що виправдовується реаліями і повністю відповідає положенням Конституції України про те, що: «правосуддя в Україні здійснюють виключно суди» (ст. 124), а «створення надзвичайних та особливих судів не допускається» (ст. 125) [1].

Дотримання загальної «класичної» процедури розгляду справи, що уніфіковано передбачена процесуальними кодексами України, в умовах бойових дій є ускладненим. Перерви в діяльності більшості судів викликані довготривалими повітряними тривогами через масовані ракетні атаки та періодичні обстріли міст, неяккою учасників судових процесів, а з жовтня 2022 року – ще й відключеннями електропостачання внаслідок ракетних ударів по енергетичній інфраструктурі України. Тому виникла необхідність запровадження додаткових правових інструментів здійснення правосуддя в умовах воєнного стану (дистанційної роботи судів), оскільки відключення електроенергії унеможливають дотримання вимог процесуальних кодексів.

Під час пандемії Covid-19 Європейська комісія з питань ефективності правосуддя розробила інструкції з проведення відеоконференцій у судовому провадженні, але вони є недостатніми в умовах воєнного часу та не зовсім відповідають запитам й викликам реалізації правосуддя в Україні.

Проте, національне процесуальне законодавство ще з 15.12.2017 року зазнало уніфікованих змін щодо запровадження спрощених процедур судового розгляду, які б відповідали Рекомендації № R(84)5 Комітету Міністрів Ради Європи, за якою держави закликаються: «спрямувати свою діяльність на забезпечення доступу сторін до спрощених та більш оперативних форм судочинства», «здійснювати захист їх від зловживань й затримок, при цьому надавши суду повноваження здійснювати судочинство більш ефективно» [2].

Як наслідок, така особлива спрощена процедура розгляду справ в порядку адміністративного судочинства як письмове провадження була поширена на цивільне та господарське судочинство, що й створило умови для розвантаження судової системи від накопичених справ. Тому, в умовах воєнного стану письмове провадження набуває виключного значення, оскільки дозволяє розглянути частину процесуальних питань за відсутності учасників справи, що значно заощаджує час, який в даних умовах є безцінним.

Проте, виникають питання до якості правового врегулювання письмового провадження, оскільки однакові процедурні питання його реалізації вписані в національних процесуальних кодексах по-різному, що є проблемним при правозастосуванні. Простота й точність механізму правового врегулювання є запорукою успіху в здійсненні судами правосуддя та ефективному захисті прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб. Таким чином, різниця у правовому регулюванні процедурних моментів письмового провадження за Господарським процесуальним кодексом (далі – ГПК) та Кодексом адміністративного судочинства (далі – КАС) України викликає необхідність системного дослідження даного питання шляхом проведення порівняльно-правового аналізу чинних норм кодексів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням дослідження письмового провадження в адміністративному та господарському процесі займалися наступні науковці: Л.О. Андрієвська, В.І. Бобрук, С.В. Васильєв, Ф.Б. Горбоноса, В.В. Драпайло, О.Ю. Зуб, І.О. Ізарова, Н.С. Керноз, Я.Л. Коломісць, В.В. Комаров, Д.В. Роженко, Я.В. Сиротенко, Д.О.Скляр, О.С.Ткачук, М. І. Цуркан А. О. Черникова.

Метою статті є проведення порівняльно-правового аналізу стану законодавчого врегулювання процедурних моментів письмового провадження у процесуальних

кодексах (ГПК і КАС) України та виявлення між ними ключових розбіжностей; аналіз доцільності запровадження такої спрощеної процедури та шляхи її удосконалення.

Виклад основного матеріалу. До ГПК України з 15.12.2017 року введено в обіг новий термінологічний оборот «у порядку письмового провадження» [3]. Тому, розгляд досліджуваної проблематики необхідно почати з легального визначення письмового провадження в адміністративному судочинстві:

по-перше, з 01.09.2005 року за КАС України, «письмове провадження – розгляд і вирішення адміністративної справи в суді першої (доповнено Законом № 2953-IV від 06.10.2005 р.), апеляційної чи касаційної інстанції без виклику осіб, які беруть участь у справі, та проведення судового засідання на основі наявних у суду матеріалів у випадках, встановлених цим Кодексом» (п.10 ч.1 ст. 3 КАС) – визначення суттєво змінене з 15.12.2017 року;

по-друге, вже з 15.12.2017 року за КАС України, «письмове провадження – розгляд і вирішення адміністративної справи або окремого процесуального питання в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції без повідомлення та (або) виклику учасників справи та проведення судового засідання на підставі матеріалів справи у випадках, встановлених цим Кодексом» (п. 10 ч. 1 ст. 4 КАС) [4] – це повне та вичерпне визначення даного поняття, але воно нормативно не закріплене в інших змінених національних процесуальних кодексах. Для полегшеного сприйняття трансформації легального визначення «письмового провадження» із виокремленням його загальних ознак в КАС України за період з 01.09.2005 по 15.12.2017 р.р., авторами запропонована таблиця [5, с.169].

Виходячи з легального визначення дефініції письмового провадження, можна виділити наступні його характерні ознаки:

1) *у порядку письмового провадження може вирішуватися адміністративна справа або окремі процесуальні питання.* Якщо з адміністративною справою все зрозуміло, то щодо вирішення окремих процесуальних питань необхідно провести більш детальні дослідження. Кожна адміністративна справа супроводжується низкою процедурних питань, які необхідно вирішувати для якісного розгляду справи по суті. Такими питаннями можуть бути відвід судді, поновлення процесуального строку, забезпечення позову тощо. Отже, застосування письмового провадження при розгляді таких процесуальних питань сприяє більш швидкому вирішенню справи, оскільки відсутні формальні процедури при їх розгляді;

2) *справа у порядку письмового провадження може розглядатися у всіх трьох інстанціях* (першій, апеляційній та касаційній), але при цьому процесуальний порядок такого розгляду нормативно визначений саме для стадій перегляду (апеляції та касації), в той час як для судів першої інстанції такий порядок не вписаний (чому?). Такий стан речей не дозволяє здійснювати якісне правозастосування, основною метою якого має бути ефективний захист прав усіх учасників справи. Тому, вважаємо за необхідне, доповнити КАС України статтею, яка б регулювала порядок вирішення справи у порядку письмового провадження в судах першої інстанції;

3) *вирішення справи без повідомлення та (або) виклику її учасників є саме* однією з ключових ознак, яка відображає сутність письмового провадження як спрощеної процедури розгляду справи: коли суд розглядає справу без учасників справи, без проведення судового засідання, без ведення протоколу (*примітка від авторів – або журналу до 2017 року*) судового засідання, що значно економить час та кошти (як держави, так і учасників справи);

4) *вирішення справи за наявними в суді матеріалами,* які сторони надали суду – це не менш важлива ознака письмового провадження, оскільки учасники справи не витра-

Процедурні питання механізму правового регулювання окремих моментів письмового провадження в господарському судочинстві, які потребують уніфікації

КАС	ГПК
1. Про відвід судді	
ч. 8 ст. 40	змінити ч. 8 ст. 39 доповненням «...питання про відвід судді у порядку письмового провадження»
2. Про продовження процесуального строку	
ч. 3 ст. 121	у ч. 3 ст. 119 після слів «судом, який встановив строк» доповнити «у порядку письмового провадження»
3. Про забезпечення позову	
ч. 1 ст. 154	змінити ч. 4 ст. 112 доповненням «...може забезпечити докази без повідомлення інших осіб (у порядку письмового провадження)» та у ч. 1 ст. 140 після слів «...судом не пізніше двох днів з дня її надходження» доповнити «у порядку письмового провадження»
4. Про судовий розгляд у випадку заявлення всіма учасниками клопотання про розгляд за їх відсутності	
ч. 3 ст. 194	у ч. 3 ст. 196 після слів «судовий розгляд справи здійснюється» доповнити «у порядку письмового провадження»
5. Про судовий розгляд у випадку, якщо всі учасники справи не з'явилися у судові засідання	
ч. 9 ст. 205	доповнити ч. 9 ст. 202 ГПК і викласти її у редакції, аналогічній ч. 9 ст. 205 КАС
6. Про фіксування судового засідання	
ч. 4 ст. 229	у ч. 3 ст. 222 після слів «розгляд справи здійснюється судом» доповнити «у порядку письмового провадження»
7. Про зауваження щодо технічного запису і протоколу судового засідання	
ч. 2 ст. 231	ч. 2 ст. 224 ГПК викласти у редакції, аналогічній ч. 2 ст. 231 КАС
8. Про зауваження до протоколу вчинення окремої процесуальної дії	
ч. 2 ст. 235	у ч. 5 ст. 225 ГПК після слів «...розглядаються судом» доповнити «у порядку письмового провадження»
9.	Про складання судового рішення у порядку письмового провадження
ч. 4 ст. 243	через відсутність такої норми доповнити ч. 9 ст. 233 ГПК та викласти у редакції, аналогічній ч. 4 ст. 243 КАС
10. Про проголошення судового рішення у порядку письмового провадження	
ч.ч. 4-5 ст. 250	ч.ч. 4-5 ст. 240 ГПК викласти у редакції, аналогічній ч.ч. 4-5 ст. 250 КАС
11. Про вручення судового рішення	
ч. 5 ст. 251	у ч. 5 ст. 242 після слів «поза межами судового засідання» доповнити «чи у порядку письмового провадження»
12. Про виправлення опісок і очевидних арифметичних помилок у судовому рішенні	
ч. 2 ст. 253	ч. 2 ст. 243 ГПК викласти у редакції, аналогічній ч. 2 ст. 253 КАС
13. Набрання ухвалою законної сили	
ч. 2 ст. 256	ч. 2 ст. 235 ГПК викласти у редакції, аналогічній ч. 2 ст. 256 КАС
14. Про особливості розгляду в порядку спрощеного позовного провадження	
ч. 5 ст. 262	у ч. 5 ст. 252 після слів «в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення інших учасників справи» доповнити «(у порядку письмового провадження)»
15. Про строк на апеляційне оскарження	
абз. 2 ч. 1 ст. 295	в абз. 2 ч. 1 ст. 256 після слів «або у разі розгляду справи (вирішення питання)» доповнити «у порядку письмового провадження»
16. Підготовка справи до апеляційного розгляду	
п. 7 ч. 1 ст. 306	доповнити ч. 1 ст. 267 пунктом 71 у такій редакції : «вирішує питання про можливість письмового провадження за наявними у справі матеріалами у суді апеляційної інстанції»
17. Апеляційний розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами	
ст. 311	у кодексі відсутня, проте окремі норми про порядок апеляційного розгляду справи в порядку письмового провадження містяться у ст. 270, для більш точного правового регулювання даного питання пропонуємо доповнити ГПК статтею 2701 у редакції, аналогічній ст. 311 КАС
18. Апеляційні скарги на ухвали суду першої інстанції	
ч. 2 ст. 312	у ч. 2 ст. 271 після слів «розглядаються судом апеляційної інстанції» доповнити «у порядку письмового провадження»
19. Набрання ухвалою законної сили	
абз. 2 ч. 2 ст. 325	ст. 284 ГПК викласти у редакції, аналогічній ст. 325 КАС
20. Строк на касаційне оскарження	
абз. 2 ч. 1 ст. 329	у абз. 2 ч. 1 ст. 288 після слів «у разі розгляду справи (вирішення питання)» доповнити «у порядку письмового провадження»
21. Підготовка справи до касаційного розгляду	
ст. 340	ст. 299 ГПК викласти у редакції, аналогічній ст. 340 КАС
22. Касаційний розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами	
ст. 345	у кодексі відсутня, проте окремі норми про порядок касаційного розгляду справи в порядку письмового провадження містяться у ст. 301, для більш точного правового регулювання даного питання пропонуємо доповнити ГПК доповнити статтею 3011 у редакції, аналогічній ст. 345 КАС
23. Набрання судовими рішеннями суду касаційної інстанції законної сили	
ст. 359	ст. 317 ГПК викласти у редакції, аналогічній ст. 359 КАС

чають зайвий час на виголошення промов, які в певних випадках можуть затягувати розгляд справи, а викладають свої думки в письмовому вигляді.

Перевагами процедурних моментів письмового провадження в порівнянні з детально регламентованою процедурою розгляду справи по суті є:

1) сторони, які не можуть з певних причин брати участь в судовому засіданні або не бажають витратитися на представників у судах можуть направити заяви та пояснення, що фактично економить їхній час та кошти;

2) письмова форма таких заяв та пояснень є більш точною в порівнянні з усною, оскільки правова аргументація саме в письмових заявах носить уточнюючий характер та дозволяє викласти власну думку в повному об'ємі, який необмежений часовими рамками, а також дає змогу суду детальніше дослідити аргументи сторін, аніж коли сторони виступають усно;

3) письмове провадження дозволяє не відкладати розгляд справи у випадку неявки одного з учасників справи, а також у разі якщо учасник має намір зловживати своїми процесуальними правами й затягувати судовий розгляд;

4) для більшості юридичних осіб, права чи інтереси яких порушені рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень, участь у судовому засіданні має наслідком витрати великої кількості часу та вчинення додаткових дій (оформлення відрядження, видача довіреності тощо);

5) якщо сторони змагаються між собою в письмовій формі, то вони мають можливість, перебуваючи у зручній атмосфері у будь-якій зручній для них час обміркувати свою позицію, дослідити доводи опонента та викласти свої аргументи й обґрунтування. Усе це набагато зручніше робити у письмовій формі, аніж у судовому засіданні, коли сторона вперше чує доводи іншої сторони і повинна одразу відреагувати на них, оскільки участь у судовому засіданні вимагає від сторін вміння чітко і точно викласти своїх думки, швидко орієнтуватися у обставинах справи, матеріальних та процесуальних нормах [6].

У ГПК, як і в Цивільному процесуальному кодексі (далі – ЦПК) України не має спеціальної статті, яка б розтлумачувала терміни, що вживаються у них. Тому судді господарських судів при розгляді справ змушені застосовувати аналогію закону, вписану в ч. 10 ст. 11 ГПК України та звертатися до термінів, законодавчо визначених в ст. 4 КАС України або інших законах, що їх розтлумачують. Такий стан речей не забезпечує належне правове врегулювання в аспекті визначення терміну «письмове провадження» та його процедурних моментів реалізації в різних стадіях. Зокрема, останнє за своєю суттю та спрощеним порядком має стати однаковим для всіх процесуальних кодексів (КАС, ГПК, ЦПК) України, що сприятиме їх уніфікації та однозначності в правозастосуванні. У зв'язку з цим, пропонуємо доповнити ГПК України статтею, яка б окремо визначала терміни, які вживаються в цьому кодексі.

Після системного дослідження положень статей 39, 112, 119, 140, 196, 202, 222, 224-225, 233, 235, 240, 242-243, 252, 256, 267, 271, 284, 288, 299, 317 ГПК України та статей 40, 121, 154, 194, 205, 229, 231, 235, 243, 250-251, 253, 256, 262, 295, 306, 311-312, 325, 329, 340, 345, 359 КАС України щодо врегулювання процедурних питань письмового провадження в господарському та адміністративному судочинстві відповідно, констатуємо, що між обома кодексами існують суттєві розбіжності. Тому, пропонуємо правові норми щодо письмового провадження в господарських судах звести до єдиного уніфікованого законодавчого закріплення, яке б сприяло усуненню прогалин у національному законодавстві. Оскільки, саме в ГПК України законодавець з незрозумілих причин не вписав норм щодо письмового провадження, які є в КАС України при вирішенні аналогічних питань, то для полегшеного сприйняття того, які саме статті ГПК України потребують доповнення чи змін наводимо Таблицю 1.

Разом з тим, процедурні моменти розгляду справи в порядку письмового провадження в суді першої інстанції залишаються неврегульованими на рівні двох кодексів, хоча в статтях 311, 345 КАС України визначені особливості розгляду апеляційної та касаційної скарги у порядку письмового провадження. Оскільки, в адміністративному судочинстві прямо допускається розгляд справи та окремих процесуальних питань у порядку письмового провадження у суді першої інстанції, ми пропонуємо доповнити новими статтями КАС (193¹) та ГПК України (196¹) наступного змісту:

«Розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами у суді першої інстанції.

1. Суд першої інстанції може розглянути справу без повідомлення учасників справи (в порядку письмового провадження) за наявними у справі матеріалами, якщо справу може бути вирішено на підставі наявних у ній доказів, у разі:

1) відсутності клопотань від усіх учасників справи про розгляд справи за їх участю;

2) неприбуття жодного з учасників справи у судові засідання, хоча вони були належним чином повідомлені про дату, час і місце судового засідання.

2. Якщо під час письмового провадження за наявними у справі матеріалами суд першої інстанції дійде висновку про те, що справу необхідно розглядати у судовому засіданні, то він призначає її до розгляду в судовому засіданні».

Отже, навантаження на зміст термінологічного обороту «у порядку письмового провадження» має бути однаковим за свою суттю, але в господарському та адміністративному судочинстві приписи його правового врегулювання суттєво різняться. Тому, необхідно звести врегулювання процедурних моментів письмового провадження до єдиного законодавчо уніфікованого порядку, зважаючи на те, що такий вид провадження набуває своєї виняткової значущості як додатковий правовий інструментів здійснення правосуддя в умовах воєнного стану, що діє на території України.

До того ж, розгляд справ за спрощеною процедурою в порядку письмового провадження в порівнянні з «класичною» процедурою розгляду справ набирає популярності й серед учасників судового процесу, що підтверджується статистичними даними. Так, згідно з Аналізом стану здійснення правосуддя адміністративними судами в 2021 році, місцеві адміністративні суди в порядку письмового провадження розглянули 219 566 справ, для порівняння у 2020 році – 106 232 справ [7, с.16], тобто кількість таких справ збільшилась приблизно в 2 рази. Зазначене обумовлено мінімальною кількістю процесуальних дій, які суд повинен вчинити для пришивдшеного вирішення справи незначної складності, що є доволі вдалим надбанням. Враховуючи воєнний стан в країні, припускаємо, що кількість справ, які розглядатимуться в порядку письмового провадження стрімко зростатиме.

Висновки та пропозиції. Здійснивши порівняльно-правовий аналіз стану законодавчого врегулювання письмового провадження у процесуальних кодексах (зокрема – ГПК і КАС) України, робимо наступні висновки:

по-перше, ГПК України необхідно доповнити окремою статтею, яка б роз'яснювала терміни, які застосовуються в цьому процесуальному кодексі;

по-друге, відсутність визначення терміну «письмове провадження» в ГПК України та розбіжність законодавчого врегулювання можливості розгляду й вирішення однотипних питань у господарському та адміністративному судочинстві має бути усунена, тому вважаємо за необхідне уніфіковано з положеннями приписів Кодексу адміністративного судочинства України, більш детально вписати норми, що стосуються письмового провадження, щоб унеможливити законодавчу розбіжність врегулю-

вання однакових процедурних моментів його реалізації у цих кодексах, що сприятиме їх однозначному розумінню й правозастосуванню;

по-третє, переваги письмового провадження у порівнянні із «класичною» процедурою розгляду справи є очевидними, з огляду на те, що сторони викладаючи власні думки в письмовому вигляді можуть більш точно та юридично грамотно донести до судді власну позицію, ніж за умови відкритого судового засідання, коли

сторонам необхідно швидко орієнтуватися у заявах і пропозиціях одна одній;

Таким чином, запропоновані нами шляхи усунення розбіжностей законодавчого врегулювання процедури письмового провадження сприятимуть розробленню алгоритму прийняття законотворцями уніфікованих змін до процесуальних кодексів, які стануть відправною точкою якісного та ефективного електронного (дистанційного) правосуддя в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 21.11.2022).
2. Рекомендація R(84)5 Комітету міністрів державам-членам стосовно принципів цивільного судочинства, що направлені на удосконалення судової системи від 28.02.1984 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_126 (дата звернення: 21.11.2022).
3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 року № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення: 21.11.2022).
4. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 року № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 21.11.2022).
5. Керноз Н. Є., Кот В.В. Заочний розгляд справи та письмове провадження: порівняльно-правовий аналіз. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 5. С.167-171.
6. Розгляд і вирішення адміністративних справ у порядку письмового провадження. URL: <https://kmoas.gov.ua/news/view/3396-rozglyad-i-virishennya-administrativnih-sprav-u-poryadku-pis-movogo-provadhennya> (дата звернення: 21.11.2022).
7. Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2021 році. Київ, 2022. 50 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/sud_pract/Analiz_KAS_2021.pdf (дата звернення: 21.11.2022).